

TER ONDERTEKENING

Nota actief openbaar

Ja

Onze referentie

2025-0000233569

Datum

18 maart 2025

Opgesteld door

■■■■■■■■■■
■■■■■■■■■■
■■■■■■■■■■

Samengewerkt met

SZW, FIN, IenW, OCW, VWS

Bijlage(n)

2

Aan
Van

de minister van BZK
CZW/CZ

nota

Nota bij antwoorden op Kamervragen over
leeftijdscriminatie

Aanleiding

In De Telegraaf is een bericht verschenen over het onderzoek dat ouderenorganisatie ANBO-PCOB heeft uitgevoerd naar leeftijdscriminatie van ouderen. Uit dat onderzoek blijkt dat 32% van de 65-plussers in Nederland de afgelopen vijf jaar leeftijdscriminatie heeft ervaren, bijvoorbeeld bij (vrijwilligers)werk, financiële dienstverlening of het huren van een auto. Over dit onderzoek zijn Kamervragen gesteld door de leden Inge van Dijk, Krul en Vedder (allen CDA). Eerder is een uitstelbericht verzonden, nu volgt de beantwoording van de vragen.

Geadviseerd besluit

U wordt verzocht in te stemmen met de gegeven antwoorden, in het bijzonder op de antwoorden op de vragen 1, 2, 5, 10, 15, 17, 22 en 23 die vanuit BZK zijn beantwoord. U bent eerste ondertekenaar van de gehele set vragen, mede namens de ministers van Financiën, van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de ministers van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en van Infrastructuur en Waterstaat. De vragen zijn mede gesteld aan de minister van Economische Zaken. Vanuit dat departement is feitelijke informatie aangeleverd bij de vragen 19 en 20, maar gelet op de geringe inbreng worden de antwoorden (in overleg met EZ) niet mede namens de minister van EZ verzonden. Er is nog geen akkoord van de andere betrokken departementen, waar de antwoorden nu ook in de lijn zitten.

Kern

- In het antwoord op vraag 1 refereert u aan het Commissiedebat over discriminatie van 29 januari jongstleden waarin u heeft aangegeven dat u graag met ANBO-PCOB in gesprek gaat over de resultaten van het onderzoek. Daarbij wilt u ook graag bespreken welke redenen worden gegeven als ouderen tegen onderscheid op grond van leeftijd aanlopen.
- Bij het antwoord op vraag 2 geeft u aan dat het gegeven dat zoveel ouderen leeftijdscriminatie ervaren voor u aanleiding is om met ANBO-PCOB verder te spreken over de resultaten van dit onderzoek, om te bezien welke aanpak nodig is om dit cijfer omlaag te brengen.
- Bij vraag 5 wordt u verzocht om te reflecteren op elk van de in het aangehaalde nieuwsartikel genoemde voorbeelden en aspecten van

leeftijdscriminatie. Uw antwoord daarop is dat in het artikel mensen aan het woord komen die zich gediscrimineerd voelen vanwege hun leeftijd vanwege de afwijzing voor een vrijwilligersfunctie, een medische behandeling, het verlagen van de limiet van een creditcard en het niet verlengen van een contract voor een leaseauto. Zonder op individuele gevallen in te kunnen gaan, vindt u het onacceptabel als mensen ten onrechte vanwege hun leeftijd worden buitengesloten van (vrijwilligers)werk of bepaalde diensten. Uit het artikel blijkt dat leeftijdscriminatie, net als andere vormen van discriminatie, op de betrokkenen een grote impact kan hebben. Ook gaat u in op de mogelijkheid om ervaren leeftijdscriminatie bij (vrijwilligers)werk voor te leggen aan het College voor de Rechten van de Mens.

- Bij vraag 10 wordt u verzocht te reflecteren op het gegeven dat discriminatie op basis van leeftijd plaatsvindt in een sociale context waarbij mensen wellicht discriminatie kunnen ervaren, terwijl degene die dit overbrengt dit niet bedoeld heeft als discriminatie op basis van leeftijd. U antwoordt dat leeftijdscriminatie net als andere vormen van discriminatie zowel bewust als onbewust plaatsvinden. In het juridisch kader is niet relevant of discriminatie bewust of onbewust is. Het gaat er om of er voor het maken van onderscheid op grond van leeftijd een objectieve rechtvaardiging is of niet. Vooral ouderen lopen vaak tegen onbewuste vooroordelen aan. Daarom is het goed dat het onderzoek van ANBO-PCOB duidelijk maakt dat onderscheid op grond van leeftijd op diverse terreinen voorkomt en laat zien dat veel ouderen leeftijdscriminatie ervaren. U spreekt de hoop uit dat dit leidt tot meer aandacht voor het tegengaan van onterechte uitsluiting van ouderen.
- Bij vraag 15 wordt gevraagd welke actieplannen er zijn om juist in te zetten op de meerwaarde die senioriteit met zich meebrengt, zoals wijsheid en levenservaring. Ons zijn geen actieplannen bekend, SZW evenmin. Uw antwoord is dat het kabinet de meerwaarde ziet die senioriteit meebrengt, bijvoorbeeld op het werk. Het is aan werkgevers om op een goede manier vorm te geven aan de overdracht van kennis en vaardigheden van ervaren medewerkers aan jongere collega's.
- Vraag 17 is hoe u leeftijdscriminatie beziet in het licht van de toenemende vergrijzing. U antwoordt dat ouderen een essentieel onderdeel vormen van onze samenleving. Zeker met het oog op de vergrijzing heeft de samenleving ouderen hard nodig. Veel ouderen verrichten vrijwilligerswerk binnen ziekenhuizen, de lokale politiek, verenigingen en andere organisaties. Uit het onderzoek van ANBO-PCOB blijkt dat een op de vijf ouderen weleens ontmoedigd is om iets te proberen na ervaren leeftijdscriminatie. Juist omdat we door de vergrijzing als samenleving in de toekomst alleen maar vaker een beroep zullen moeten doen op ouderen, moet leeftijdscriminatie worden tegengegaan zodat ouderen gemotiveerd blijven om mee te doen.
- Bij vraag 22 wordt u gevraagd om te reflecteren op welke rol gemeenten, als overheid die het dichtst bij inwoners staat, maar ook wijkteams en organisaties binnen het sociaal domein, kunnen spelen bij het signaleren en het aanpakken van discriminatie op basis van leeftijd. Uw antwoord is dat gemeenten een belangrijke rol hebben bij de aanpak van discriminatie. Movisie heeft een handreiking opgesteld voor gemeenten, getiteld: bouwen aan discriminatiebeleid. Deze handreiking bevat alle benodigde informatie voor gemeenten in hun rol als beleidsmaker, dienstverlener en

Onze referentie
2025-0000233569

Datum
18 maart 2025

werkgever en bevat links naar de belangrijkste bronnen voor een complete aanpak van discriminatie.

- Bij vraag 23 wordt u gevraagd op een rij te zetten welke acties en maatregelen er worden genomen om andere vormen van discriminatie tegen te gaan, en daarbij aan te geven welke mogelijkheden er zijn om die acties en maatregelen ook toe te passen om discriminatie op basis van leeftijd tegen te gaan. U antwoordt dat dit kabinet daadkrachtig optreedt tegen alle vormen van discriminatie. De Nationaal Coördinator tegen Discriminatie en Racisme heeft een belangrijke rol om met de samenleving, partijen, organisaties en de Rijksoverheid de aanpak van discriminatie te versterken. De Rijksbrede aanpak van discriminatie komt samen in de Nationale Programma's tegen Discriminatie en Racisme. Op dit moment wordt gewerkt aan een derde programma, waaraan ook een meerjarenagenda wordt toegevoegd.

Onze referentie

2025-0000233569

Datum

18 maart 2025

Toelichting

- De Wet gelijke behandeling op grond van leeftijd bij de arbeid (Wgbl) verbiedt leeftijdsdiscriminatie bij zowel betaald werk als vrijwilligerswerk en bij de beroepsopleiding. Klachten hierover kunnen worden voorgelegd aan het College voor de Rechten van de Mens.
- De Wgbl ziet dus niet op leeftijdsonderscheid bij het aanbieden van goederen en diensten, zoals financiële dienstverlening, de gezondheidszorg of autoverhuur. Dit is voor andere discriminatiegronden, zoals afkomst, geslacht en godsdienst, wel geregeld in de Algemene wet gelijke behandeling. Het College voor de Rechten van de Mens heeft daarom ook geen bevoegdheid om te oordelen over leeftijdsonderscheid bij bijvoorbeeld de afwijzing voor een creditcard vanwege een te hoge leeftijd.
- De Wgbl ken een open toetsingssystematiek. Dat betekent dat leeftijdsonderscheid niet verboden is als het onderscheid kan worden gerechtvaardigd door een legitiem doel en de middelen om dat doel te bereiken passend en noodzakelijk zijn. Ook bevat de Wgbl specifieke wettelijke uitzonderingen. Zo is leeftijdsonderscheid niet verboden bij het beëindigen (of niet aangaan) van een arbeidsrelatie als de werknemer de AOW-gerechtigde leeftijd heeft bereikt.
- Omdat met het bereiken van de AOW-leeftijd het inkomen daalt, is het mogelijk dat financiële dienstverleners bij hun besluitvorming daarmee rekening houden. Als de betrokkene vindt dat daarbij onvoldoende rekening is gehouden met zijn specifieke financiële situatie, dan kan daarover worden geklaagd bij het Klachteninstituut Financiële Dienstverlening (KiFiD). Dit instituut kan op grond van algemene discriminatiebepalingen, zoals artikel 26 van het Internationaal Verdrag inzake Burgerrechten en Politieke rechten, toetsen of het gemaakte onderscheid op grond van leeftijd objectief gerechtvaardigd is.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Motivering

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

Onze referentie
2025-0000233569

Datum
18 maart 2025

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Aanbiedingsbrief	Ter ondertekening
2	Antwoorden op Kamervragen	Ter accordering
3	Artikel De Telegraaf	Ter informatie
4	Onderzoek ANBO-PCOB	Ter informatie